

Stoppa USA:s planerade bombfällningar i Sverige! Ta lärdom av motståndet i Puerto Rico!

Agneta Norberg

USA har i dagarna bett om tillåtelse att få börja genomföra träning av flygbombning på VIDSEL robotbas i Norrbotten. US Air Force blev så imponerade av det stora träningsområdet vid den stora krigsövningen "Loyal Arrow" i juni 2009, att de i dagarna tagit kontakt med Ulf Lindström vid Försvarets Materielverk för att få träna bombningar.

Freds rörelsen i Norrbotten och i synnerhet i Luleå, borde redan nu ta kontakt med företrädarna för de som efter årtal av kamp lyckades få ut US AIR FORCE ur Vieques i Puerto Rico, Latinamerika, där de tränat flygbombningar med B-52 plan i årtal. Viequesborna bekämpade dessa bombträningar sedan Vietnam-kriget, då ön blev ett slags ekonomisk gisslan, och användes av USA för träning att fälla bomber från B-52 plan innan de begav sig till Vietnam. Efter det kalla kriget slut tog kampen en annan vändning. Då kunde inte USA hävda att ön utgjorde ett bålverk mot kommunismen som de gjort under hela kalla kriget. Miljöaspekterna blev nu en viktig orsak för att gå emot USAs bombmattor. Våren 1993 inledde aktivister en dörrknackningskampanj i Vieques och samlade namnunderskrifter för att sända till försvarsministern och kräva att basen stängdes.

USAs Flotta (US Navy) var emot att basen skulle stängas och hävdade att den utgjorde en nödvändig bas för USAs militära styrkor som var utplacerade runt om i världen. De USA-piloter som flög över Bosniens himmel, de USA soldater som patrullerade Haitis huvudstad Port-au-Prince, USAs styrkor i Kuwait, Libyen och Libanon hade alla tränats i Vieques. Dessutom var basen viktig för drogbekämpning, hävdade US-Navy och planerade att sätta upp ofantliga radaranläggningar i västra Vieques för detta ändamål.

Militärens beslut att upprätta radaranläggningar i Vieques blev droppen och ökade motståndet mot USAs installationer på ön.

Rörelsen mot USAs baser på ön startade en kampanj under tidigt 90-tal mot de hälso- och miljörisker som både radaranläggningarna och bombningarna utgjorde.

En av protesterna utgjorde vita kors över de som dött av cancer under åren som placerades vid baserna Vieques och Lajas, en annan USA-bas i Puerto Rico.

Artiklar som dokumenterade höga gifthalter i dricksvattnet, publicerades och befolkningen blev mer och mer medveten om hälsoriskerna. Det elektromagnetiska fältet som omger radaranläggningarna uppfattades även av befolkningen som cancerframkallande. Detta enade befolkningen i ett aldrig tidigare skådat motstånd. Befolkningen på ön Vieques och befolkningen vid Lajas basen bildade en koalition och arrangerade ljusdemonstrationer. En talesperson för USAs militär retade gallfeber på befolkningen genom att uttala att US Navy ämnade installera radaranläggningarna med eller utan folkets godkännande eftersom Puerto Rico var USAs egendom.

Detta uttalande retade även regeringen som tidigare stöttat radarinstallationen.

Demonstrationer samlade nu fler än under Vietnamkrigets dagar på San Juans gator. Men USAs militär installerade radaranläggningen 1998.

Men nu växte motståndet till oanade dimensioner. En ny social rörelse hade uppstått i Vieques.

Den tändande gnistan var när två F-18 jetplan fällde en stor bomb som missade testområdet och föll i närheten av David Sanes Rodrigues, en 35 årig civil säkerhetsvakt, som avled av skadorna.

Nu gick viequesborna in på testområdet och upprättade tält för att blockera bombningarna. De förhindrade bombträning på detta sätt i över ett år med sina egna kroppar. Tusentals arresterades för civil olydnad, hundratusentals marscherade i San Juan, New York, och Washington DC och krävde ett slut på bombningarna och USAs närvaro på ön. Rörelsen mot bombfällningarna utvecklades till en rörelse mot inte bara miljö och hälsorisker men till att bli en rörelse för mänskliga rättigheter, social rättvisa, och fred. Vieques blev en symbol för solidaritet från rörelser i Seoul, Sydkorea, Okinawa, Japan, Indien och länder i Europa. Både Dalai Lama och Rigoberta Mengu solidariserade sig med denna kamp. Och för första gången gick katolska kyrkan och den protestantiska kyrkan samman. Detta var historiskt. De formade en ekumenisk koalition och organiserade en av de största demonstrationerna i Puerto Ricos historia - Fred för Vieques var temat. I maj 2003, efter hundratals arresteringar, massdemonstrationer, och tusentals människor som satsat sina egna kroppar för att förhindra bombningarna, blev US Navy tvungen att lämna Viequesön. Men hela ön lämnades helt övertäckt av bombkapslar, och ammunition som ännu inte exploderat, bombkratrar och giftigt avfall som olja, kemiska lösningsmedel, smörjolja, bly, syra mm som släppts ut i de känsliga mangroveträskan. US Navy anser inte att de har något ansvar för vad de lämnat efter sig.

Detta är vad som väntar VIDSEL-området i Norrbotten: årtal av kamp för att få bort USA och ett oändligt område fullt med gifter.

Säj ett kraftfullt nej. Förhindra denna miljöfara och hot mot vår säkerhet.